

VNÍMÁNÍ MÍRY POCITU BEZPEČNOSTI OBČANŮ MĚSTA KARVINÁ

Štefan Hečko¹, Petra Janečková², Vojtěch Malátek³, Radim Řihák⁴

¹ Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta, Univerzitní nám. 1934/3, 733 40 Karviná
Email: hecko@opf.slu.cz

² Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta, Univerzitní nám. 1934/3, 733 40 Karviná
Email: janeckova@opf.slu.cz

³ Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta, Univerzitní nám. 1934/3, 733 40 Karviná
Email: malatek@opf.slu.cz

⁴ Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta, Univerzitní nám. 1934/3, 733 40 Karviná
Email: rihak.r@seznam.cz

Abstract: This article presents crucial results of realised sociological research “Perception of Sense of Security Degree of Karviná Citizens”. The project was solved in cooperation with local government of city Karviná by Ph.D. students from Department of Social Sciences, Silesian University in Opava, School of Business Administration in Karviná under the expert tutelage of their supervisor. The article is divided into two chapters, the first chapter terminologically defines the issues of the subject and terms related to security and threats to citizens and enterprise. The second chapter discusses the methodology of realised questionnaire survey in the city of Karviná and it brings specific results and conclusions of the research. Subsequently accepted measures can help to increase the sense of security degree of the citizens in Karviná.

Keywords: Karviná, research, respondent, security, sense of security.

JEL classification: H70, J10

Doručeno redakci: 2.10.2012; Recenzováno: 20.3.2013; 18.4.2013; Schváleno k publikování: 11.9.2013

Úvod

Bezpečnost či vnímání pocitu bezpečnosti považují autoři tohoto příspěvku v dnešní době za velmi aktuální téma a současně poukazují na fakt, že problematika bezpečnosti je značně diskutovanou a zasahuje do všední každodennosti jak jednotlivců, tak skupin, obyvateli příhraničních oblastí nevyjímaje.

Termín bezpečnost se používá v mnoha rozličných vědních disciplínách – přírodních, technických i společenských. V současnosti se setkáváme s pokusy o co nejpřesnější objasnění obsahu a významu tohoto pojmu, přičemž definice bezpečnosti nacházíme v monografiích, naučných slovnících či vědeckých článcích a legislativních normách, avšak je na místě poznamenat, že pojem bezpečnost jinak vysvětlují sociologové, jinak ekonomové, právníci, politologové, ekologové, vojáci či technici. Přes některé rozličné pohledy se však v základních charakteristikách shodují.

Problematika bezpečnosti, resp. vnímání míry pocitu bezpečnosti občany města Karviná byla předmětem výzkumu, jehož výsledky a dílčí závěry prezentuje tento příspěvek. Ucelené závěry a doporučení budou součástí monografické publikace, na níž autoři příspěvku pracují.

1 Teoretické vymezení termínu bezpečnost a vybraných souvisejících pojmů

1.1 Bezpečnost

V rámci teoretického vymezení je slovo „bezpečnost“, mající původ v latinském „sine cura“ (securitas), charakterizováno jako stav bezpečnosti, pokoje, jistoty (Słownik języka polskiego, 1979, s. 147) nebo psychický a právní stav, ve kterém má jednotlivec pocit jistoty, podpory od jiné osoby, anebo důvěru v existující právní systém (Słownik współczesnego języka polskiego, 1998, s. 50). Korzeniowski (2000, s. 437) uvádí, že bezpečnost znamená objektivní stav, ve kterém neexistují ohrožení, vnímané subjektivně jednotlivcem a skupinou. Porada (2003) pak hovoří o stavu bezpečnosti jako o systému vzájemně spjatých a na sebe působících činitelů a jejich vlastností, působících na vznik, vývoj a společenský dopad různých událostí, které negativně působí na zdraví, život a všechny jiné hodnoty v konkrétním případě (společenský organismus, svoboda, víra, vlastnictví atd.). Eichler (2006, s. 7) považuje bezpečnost za, elusivní, tedy pomíjivý pojem. Je to pojem nesnadno postižitelný a těžko změřitelný, jeho obsah nelze exaktně vyčíslit.

Obsah pojmu bezpečnost se koncentruje v jeho objektivních a subjektivních aspektech. Objektivní stav bezpečnosti zahrnuje existenci nebo neexistenci reálných hrozeb, nezávislých na vnímání pozorovatele. Jde o hrozby vyvolané:

- neživou přírodou, nezávislou na člověku (tektonické pohyby zemské kůry, seismická aktivita, tajfuny),
- živými organismy,
- výtvoři člověka (např. stavby, stroje, chemické substance, výbušniny),
- působením člověka a společnosti (napětí v mezilidských vztazích, války, otrokářství, teror).

Mohou to být reálné činnosti určitých účastníků společenského života, neužitečné a nebezpečné pro životní zájmy a základní hodnoty jiných lidí, skupin lidí, společenstev nebo států.

Někteří autoři, zabývající se problematikou bezpečnosti, resp. vymezením pojmu bezpečnost, rozdělují bezpečnost na vnitřní, která je chápána jako stabilita daného organismu nebo systému, a vnější, jež je charakterizována nepřítomností hrozby ze strany jiných subjektů. Je nutné také poznamenat, že chápání pojmu bezpečnost již nezahrnuje pouze ochranu státu z vojenského pohledu, jako tomu bylo v minulosti, ale obsahuje také společenské, politické, ekonomické, ekologické a demografické otázky.

1.2 Bezpečnost podniku a bezpečnostní hrozby pro podnik

Pojem bezpečnost podniku lze charakterizovat jako stav, kdy kombinace ekonomických, legislativních a výrobních vztahů a také využití dostupných zdrojů (finančních, kapitálových, lidských, informačních), umožňují podniku stabilně fungovat a vytvářet zisk (Korzeniowski (2010).

V souvislosti s pojmem bezpečnost podniku je nutno zmínit se také o zranitelnosti podniku, kterou lze charakterizovat jako stupeň nezabezpečení se vůči vnitřním a vnějším ohrožením, resp. míru schopnosti podniku odolávat těmto ohrožením. Na podnik působí i řada tzv. skrytých hrozeb, mezi které můžeme zahrnout například míru pocitu bezpečnosti zaměstnanců podniku při jejich cestě (přesunu) do a ze zaměstnání. Jedná se především o negativní jevy, jako jsou kriminalita (skutečná či potenciální), vandalismus, fyzické obtěžování, přepadení (zejména ze stran problémových skupin obyvatelstva) působící na psychologické rozpoložení a výkonnost zaměstnanců v pracovním procesu. Neopominání existence těchto skrytých hrozeb může napomoci ke snazšímu naplnění zmíněného podnikového cíle (dosahování zisku).

Nezajištění se podniku vůči vnějším i vnitřním ohrožením má dopady na jeho aktiva, přičemž dopady lze vymezit jako škodu (újmu), která působí pokles hodnoty těchto aktiv či jejich úplný zánik, případně jiné ztráty. Jedná se o dopady v podobě:

- majetkové újmy – škoda na majetku, kterou lze finančně vyjádřit;
- nemajetkové újmy – újmy v osobní sféře konkrétního jednotlivce či celé společnosti (např. bolest, psychické trauma, poškození jména firmy);
- humánní újmy – poškození zdraví, zranění, případně smrt;
- újmy na životním prostředí.

Následující kapitola přináší odpovědi na výzkumnou otázku, resp. cíl realizovaného výzkumu, kterým bylo posoudit faktory působící na pocit bezpečnosti občanů příhraničního města Karviná, míru jejich vlivu a dopadu na osobní život a pracovní výkonnost ekonomicky aktivních jedinců.

2 Vnímání míry pocitu bezpečnosti občanů města Karviná

Koncem měsíce října 2010 byl ve městě Karviná zahájen výzkumný projekt s názvem: *Vnímání míry pocitu bezpečnosti občanů města Karviná*. Metodiku zkoumání a výsledky výzkumu přináší následující text.

2.1 Metodika zkoumání

Pro účely získání dat byla v rámci realizovaného sociologického výzkumu použita explorativní metoda dotazování, konkrétní metodou sběru dat byl tištěný dotazník. Vlastní dotazníkové šetření bylo zahájeno 25. října 2010 a probíhalo 6 týdnů (do 3. prosince 2010). Dotazníky byly distribuovány dvojí formou: 1) doktorandi KSV OPF je dodávali přímo do domácností ve městě Karviná; 2) dotazníky byly respondentům (občanům Karviné starším 18 let) předány prostřednictvím žáků/studentů karvinských základních a středních škol. Tito žáci/studenti posléze vyplněné dotazníky od svých rodičů, případně dalších rodinných příslušníků, ve stanoveném termínu přinesli nazpět do školy, přičemž poté byly sesbírané dotazníky předány doktorandům KSV OPF.

Dotazník obsahoval celkem 14 otázek. Prvních 6 otázek bylo obecně zaměřených pro účely identifikace skupiny respondentů (pohlaví, věk, bydliště v rámci Karviné, ekonomická aktivita, město zaměstnání, nejvyšší dosažené vzdělání). Dále následovalo 8 otázek týkajících se vnímání míry pocitu bezpečnosti obyvatel Karviné. Šetření se zúčastnilo celkem 1 155 respondentů starších 18 let, přičemž 43 dotazníků bylo vyřazeno z důvodů neúplného či nesprávného vyplnění a následně bylo tedy analyzováno a vyhodnoceno 1 112 dotazníků. Reprezentativnosti výzkumného šetření bylo docíleno (pro dosažení reprezentativnosti bylo na základě propočtů a zkušenostní báze z výzkumů veřejného mínění závazné z 62 530 obyvatel Karviné /základní soubor/ oslovit alespoň 938 respondentů /výběrový soubor zajištěný tzv. náhodným výběrem/), přičemž výsledky šetření lze s vysokou mírou pravděpodobnosti vztáhnout na základní soubor respondentů (Malátek, 2004). Je namístě podotknout, že reprezentativnost tohoto vzorku byla dodržena i v rámci všech městských částí Karviné (Karviná 1 – Fryštát, Karviná 2 – Doly, Karviná 3 – Darkov, Karviná 4 – Ráj, Karviná 5 – Staré Město, Karviná 6 – Nové Město, Karviná 7 – Mizerov, Karviná 8 – Hranice, Karviná 9 – Louky).

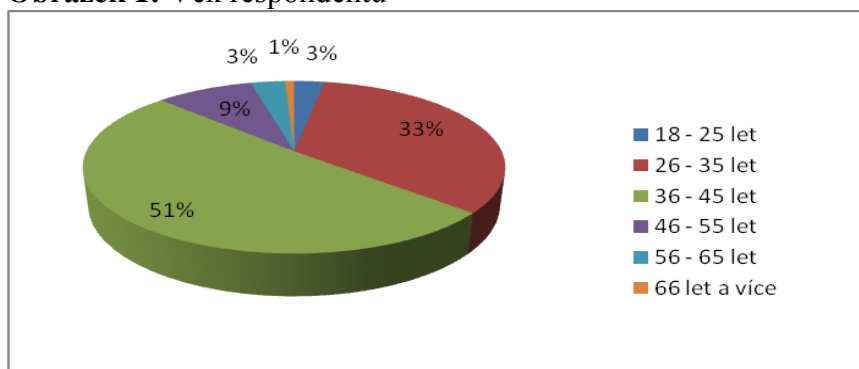
Pro účely analýzy získaných dat byly využity komparace kvantitativního třídění prvního stupně (Rezanková, 2007), statistické nástroje v MS Excel a statistický program SPSS 11.5. (Statistical Package for the Social Sciences), přičemž data byla podrobena statistickému

vyhodnocování a analýze (test statistické hypotézy – Analýza rozptylu a Chi-kvadrát test nezávislosti).¹

2.2 Stratifikace respondentů

Dotazníkového šetření se v rámci 1 112 správně vyplněných dotazníků zúčastnilo 633 žen (56,92 %) a 479 mužů (43,08 %). Konkrétní stratifikace respondentů z hlediska věku, bydliště v rámci Karviné, ekonomické aktivity, města zaměstnání a nejvyššího dosaženého vzdělání je popsána v následujících odstavcích a zobrazena v příslušných tabulkách a grafu.

Obrázek 1: Věk respondentů

Zdroj: dotazníkové šetření

Ve třetí otázce dotazníku byli občané Karviné dotazováni: „Ve které části Karviné bydlíte?“. Zde mohli respondenti vybírat z devíti městských částí. Karviná 6 – Nové Město, Karviná 4 – Ráj a Karviná 7 – Mizerov jsou městské části s nejvyšším počtem obyvatel, a to 18 872, 16 763 a 12 761 obyvatel, proto i v našem šetření představují tyto kategorie nejpočetnější skupiny dotazovaných. Karvinou 6 – Nové Město zvolilo 318 respondentů (28,60 %), Karvinou 4 – Ráj 297 dotazovaných (26,71 %) a Karvinou 7 – Mizerov 233 dotazovaných (20,95 %). Poté následují respondenty reprezentativně zastoupené části Karviná 8 – Hranice (164 respondentů; 14,75 %), Karviná 1 – Fryštát (58 respondentů; 5,22 %), Karviná 5 – Staré Město (14 respondentů; 1,26 %), Karviná 3 – Darkov (10 respondentů; 0,90 %), s 9 respondenty shodně Karviná 2 – Doly a Karviná 9 – Louky (0,81 %).

Tabulka 1: Ekonomická aktivita

odpověď	počet	%
zaměstnaný	815	73,29 %
živnostník/podnikatel	73	6,56 %
student	13	1,17 %
penzista	24	2,16 %
na mateřské/rodičovské dovolené	74	6,65 %
nezaměstnaný	113	10,16 %
celkem	1112	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření

Tabulka 2: Město zaměstnání

odpověď ²	počet	%
Karviná	677	76,24
Český Těšín	31	3,49
Třinec	13	1,46
Bohumín	22	2,48
Ostrava	58	6,53
jiné ³	87	9,80
celkem	888	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření

¹ Výsledky těchto testů nejsou v příspěvku uvedeny, z důvodu omezení jeho rozsahu. Komplexní výsledky budou prezentovány v monografické publikaci, kterou autoři připravují.

² Město zaměstnání vyplňovali pouze ekonomicky aktivní respondenti, tj. zaměstnaní a podnikatelé (888 respondentů).

³ Dotazovaní nejčastěji uváděli Stonavu a Orlovou (17 respondentů), Havířov (16 respondentů), Petrovice u Karviné (8 respondentů), Dětmárovice (6 respondentů), Nošovice a obec Horní Suchá (4 respondenti), Rychvald (3 respondenti) a Prahu, Šenov, Frýdek – Místek shodně po 2 respondentech. Další města (obce) byla uvedena vždy pouze 1 respondentem. Jednalo se mimo jiné o Petřvald, Paskov či Opavu.

V rámci vzdělanostní struktury respondentů je nejpočetnější kategorií středoškolské vzdělání. Celkem 636 dotazovaných (57,19 %) zvolilo tuto odpověď. Občanů s vyučením v nějakém oboru bylo v reprezentativním vzorku 225, což představuje 20,23 % všech respondentů. Následovalo 137 respondentů s vysokoškolským vzděláním (12,32 %), 67 respondentů se základním vzděláním (6,03 %) a 47 respondentů s vyšším odborným vzděláním (4,23 %).

2.3 Vnímání míry pocitu bezpečnosti občanů města Karviná

Tato podkapitola je rozdělena do několika částí, které odpovídají 8 otázkám samotného dotazníku, jehož jedním z cílů bylo zjistit, jak bezpečně se občané města Karviné cítí.

2.3.1 Míra pocitu bezpečnosti občanů města Karviná v jednotlivých lokalitách

V první otázce této sekce měli občané města Karviná posuzovat, jak bezpečně se cítí v uvedených lokalitách, případně mohli dopsat další lokality⁴ a přiřadit i těmto číselné hodnocení z níže uvedené škály:

1 – v této lokalitě se cítím naprosto bezpečně

2 – jen občas mám nepříjemný pocit (dosud jsem ale žádnou nepříjemnou zkušenost nezažil(a))

3 – jak kdy, ale spíše mám pocit ohrožení

4 – mám častý pocit ohrožení

5 – mám neustále pocit akutního ohrožení

V následující Tabulce 3 jsou seřazeny jednotlivé lokality od nejvíce nebezpečné po nejméně nebezpečnou tak, jak je respondenti ohodnotili.

Tabulka 3: Míra pocitu bezpečnosti občanů města Karviná v jednotlivých lokalitách

Pořadí (od nejnebezpečnější lokality)	Lokalita	Průměrné hodnocení
1.	Lokalita „Vagonka“	3,60
2.	Sídlště Karviná 6	3,56
3.	Lokalita Karviná „Doly“	3,07
4.	lesopark „Dubina“	2,94
5.	Vlakové nádraží a jeho okolí	2,44
6.	Mizerov u pískovny – ul. Na Kopci	2,19
7.	Okolí kina Reflex	1,96
8.	Park B. Němcové	1,95
9.	Lázeňský park	1,89
10.	Masarykovo náměstí	1,43

Zdroj: dotazníkové šetření

2.3.2 Skutečnosti ovlivňující pocit bezpečnosti občanů Karviné

Ve druhé otázce tohoto bloku měli respondenti vymezit nejvýše tři důvody, které mají negativní vliv na pocit bezpečnosti v místě jejich bydliště. 38 % dotazovaných vybralo pouze jeden důvod, zbývající část respondentů zvolila dvě nebo tři odpovědi. Čtyřmi nejčastějšími důvody, které snižují pocit bezpečnosti občanů města Karviná, jsou: výskyt problémových skupin obyvatel (52,70 % dotazovaných), četnost krádeží, projev vandalizmu (37,77 % dotazovaných), nedostatečně osvětlené lokality (31,38 % dotazovaných) a vysoká

⁴ Tento příspěvek prezentuje stěžejní výsledky výzkumného šetření. Komplexní výsledky, včetně dalších respondenty uváděných lokalit, budou obsaženy v monografické publikaci, na níž autoři pracují.

pravděpodobnost napadení/přepadení (31,03 % dotazovaných). Procentuální vyjádření všech odpovědí na tuto otázku je uvedeno v Tabulce 4.

Tabulka 4: Skutečnosti (důvody) nejvíce negativně ovlivňující pocit bezpečnosti občanů Karviné

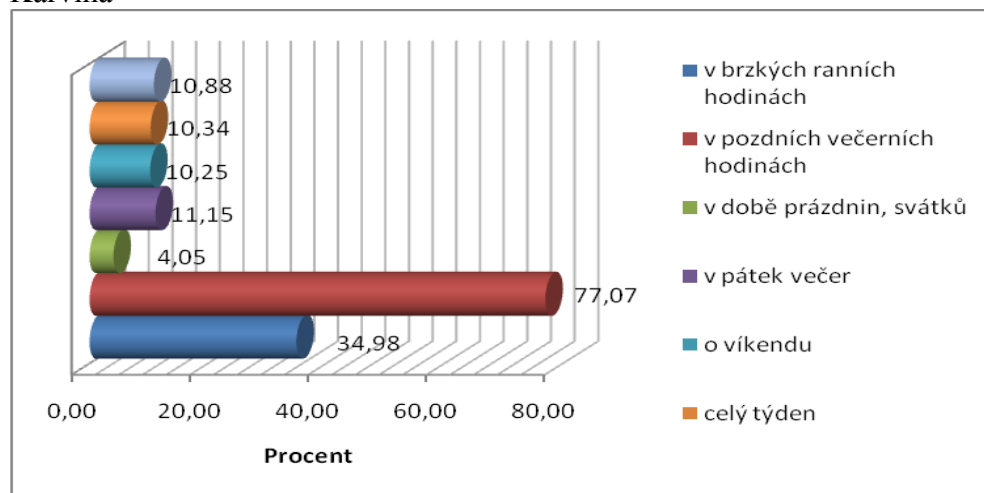
Uváděné skutečnosti	Četnost	%
výskyt problémových skupin obyvatel	586	52,70
četnost krádeží, projev vandalismu	420	37,77
nedostatečně osvětlené lokality	349	31,38
vysoká pravděpodobnost napadení/přepadení	345	31,03
nedůsledná práce policejních složek	189	17,00
žádná z uvedených skutečností	152	13,67
vysoká pravděpodobnost znásilnění/fyzického obtěžování	120	10,79
jiné okolnosti ⁵	40	3,60

Zdroj: dotazníkové šetření

2.3.3 Nejméně bezpečná denní doba (dny v týdnu) v místě bydliště občanů města Karviná

V další tematicky související otázce bylo zkoumáno, ve kterou denní dobu, případně ve kterém dni v týdnu, se občané Karviné cítí ve svém bydlišti nejméně bezpečně. Respondenti mohli zvolit i více odpovědí. Pouze jednu odpověď si vybralo 608 dotazovaných, což představuje 54,68 %, a více z nabízených odpovědí si zvolilo 504 respondentů (45,32 %). Největší počet dotazovaných (přesně 857 respondentů) označil za nejméně bezpečnou dobu pozdní večerní hodiny, jak je patrné z následujícího Obrázku 2.

Obrázek 2: Nejméně bezpečná denní doba (dny v týdnu) v místě bydliště občanů města Karviná

Zdroj: dotazníkové šetření

2.3.4 Pocit nebezpečí při cestě do/ze zaměstnání

Další čtyři otázky týkající se vnímání míry pocitu bezpečnosti mezi občany Karviné byly koncipovány v návaznosti na docházku do zaměstnání. Proto je vyplňovali pouze ti respondenti, kteří v dotazníku uvedli buď „zaměstnaný“ nebo „živnostník/podnikatel“, tj. celkově 888 respondentů. Otázka č. 10 zněla: „Máte pocit nebezpečí při cestě do/ze

⁵ Tento příspěvek prezentuje stěžejní výsledky výzkumného šetření. Komplexní výsledky, včetně dalších respondenty uváděných důvodů stratifikovaných podle místa bydliště, budou obsaženy v monografické publikaci, na níž autoři pracují.

zaměstnání? Pokud ano, specifikujte, prosím, příslušnou lokalitu (ulici, park...), kterou procházíte (projíždíte).“ Přičemž dotazovaní měli na výběr ze dvou odpovědí; pocit nebezpečí: „ne, nemám“ či „ano, mám“ (v tomto případě doplnili konkrétní lokalitu).

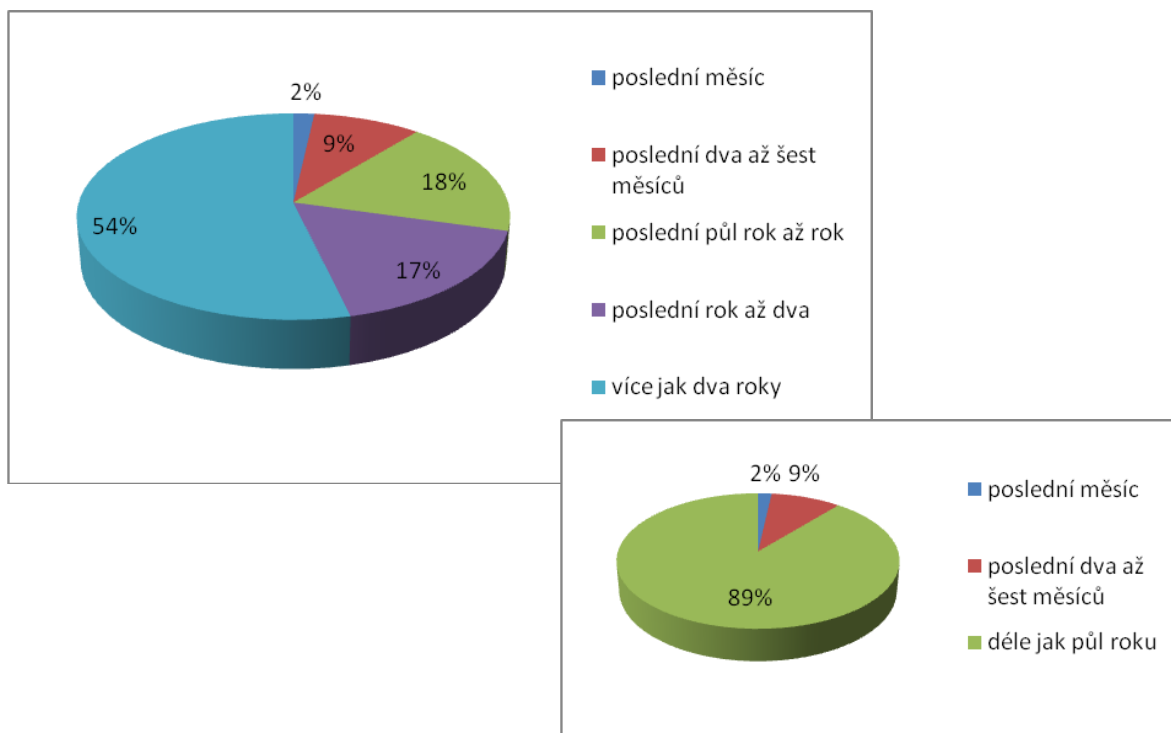
Na tuto otázku odpovědělo záporně (ne, nemám) 551 respondentů (62,05 %) a zbývajících 337 občanů (37,95 %) odpovědělo, že strach má. Nejčastěji uváděnými lokalitami, v nichž má těchto 337 respondentů strach (obavy), byly: ulice Zakladatelská (8,01 %), lesopark Dubina (6,53 %), Sídliště Karviná 6 (5,34 %), okolí Hornické nemocnice (5,04 %), autobusové a vlakové nádraží (4,75 %) a za hypermarketem Ahold (4,45 %).

2.3.5 Doba trvání pocíťovaného nebezpečí při cestě do/ze zaměstnání

Otázky č. 11, 12 a 13 byly určeny pouze těm respondentům (337), kteří uvedli v předchozí otázce č. 10, že mají strach (pocit nebezpečí). V otázce č. 11 bylo zjišťováno, jak dlouho u nich tento pocit ohrožení přetrvává. Nejvíce respondentů (181; 53,71 %) zde odpovědělo, že strach při docházce do zaměstnání u nich trvá déle jak dva roky; 62 dotazovaných (18,40 %) zvolilo odpověď „poslední půl rok až rok“ a neméně početnou skupinou odpovědí (57 respondentů; 16,91 %) byla odpověď „poslední rok až dva“.

Z uvedeného vyplývá, že z těch občanů, kteří mají strach cestou do zaměstnání, má tyto obavy téměř tři čtvrtiny respondentů (70,62 %) po dobu alespoň jeden rok a déle a 89 % dotázaných alespoň půl roku a déle (viz pravá strana Obrázku 3). Kompletní procentuální rozložení odpovědí zobrazuje níže uvedený Obrázek 3.

Obrázek 3: Doba trvání pocíťovaného nebezpečí při cestě do/ze zaměstnání

Zdroj: dotazníkové šetření

2.3.6 Opatření vedoucí ke zvýšení pocitu bezpečnosti respondentů při jejich cestě do/ze zaměstnání

Další otázka č. 12 byla otevřená a respondenti v ní měli možnost napsat, jaká opatření⁶ by přispěla ke zvýšení jejich bezpečnosti při cestě do/ze zaměstnání. 86 % dotazovaných navrholo nějaké opatření. Nejvíce výtek (62,89 %), jejichž náprava by dle dotazovaných přispěla ke zvýšení jejich bezpečnosti, se týkalo práce policie, a to jak Policie ČR, tak městské policie.

Jako příklady opatření týkajících se policie lze uvést:

- častější hlídky městské policie (víkend, ranní hodiny, či doba, kdy se zavírá obchodní a nákupní centrum) – uvedlo 42,61 % respondentů;
- více pochůzkářů (pátek ráno, večer) – 13,06 %;
- důslednější práce policie – 3,78 %;
- častější kontrola Policie ČR – 2,06 %.

Jako další významná navrhovaná opatření ke zvýšení pocitu bezpečnosti občanů města Karviná lze zmínit:

- zkvalitnit veřejné osvětlení a přidat více lamp – 31,62 %;
- posílit kamerový systém/nainstalovat kamery – 10,65 %;
- důsledně řešit problémy s Romy a jejich kriminalitu – 7,56 %;
- úprava (sestříhání, prořezání) zeleně a keřů – 5,84 %;
- vyřešit problém s bezdomovci, narkomany a opilci – 3,78 %;
- posílení spojů MHD (z nádraží po 21:00 h., do průmyslových zón, ráno a večer).

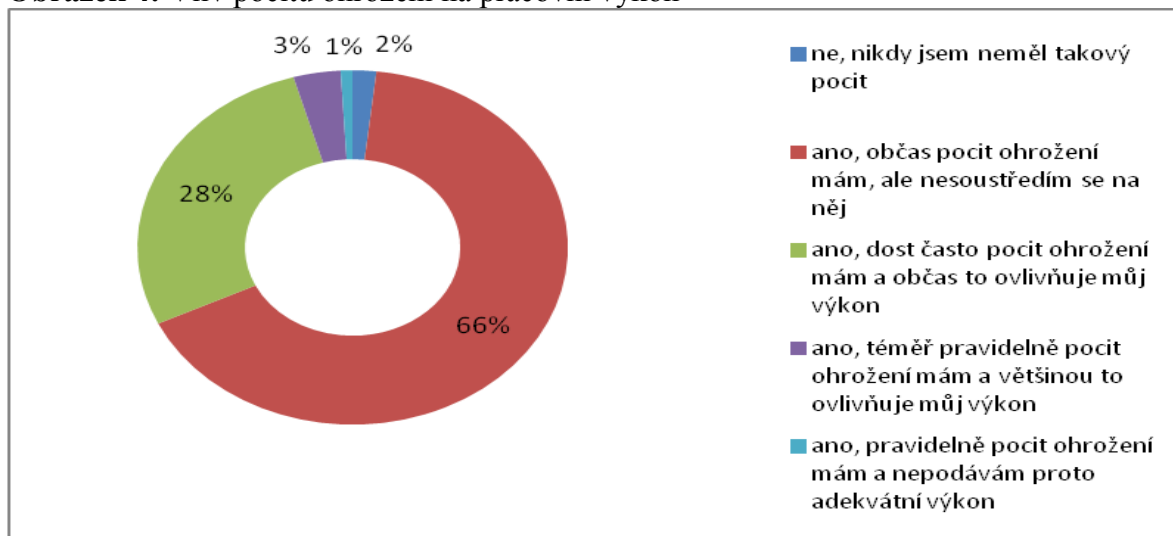
2.3.7 Vliv pocitu ohrožení respondentů na jejich pracovní výkon

V dotazníku byla respondentům položena otázka (otázka č. 13), zda se domnívají, že pocit ohrožení při cestě do/ze zaměstnání je následně ovlivňuje v pracovním výkonu či soustředěnosti na pracovní výkon. Nejčastější odpovědí bylo „ano, občas pocit ohrožení mám, ale nesoustředím se na něj“ (66,17 % respondentů). 27,60 % dotazovaných zvolilo odpověď „ano, dost často mívám takové pocity a občas mají vliv na můj pracovní výkon“. Zbývajících vyjádření byla již zastoupena v menší míře, jak uvádí Obrázek 4.

Z výše uvedeného vyplývá podstatná skutečnost, že téměř u třetiny respondentů (32,05 %), kteří mají cestou do/ze zaměstnání strach, má tento pocit ohrožení alespoň občas vliv na jejich pracovní výkonnost.

⁶ Z hlediska omezeného rozsahu tohoto příspěvku nejsou u těchto opatření uvedeny konkrétní lokality ve městě, kterých se navrhované opatření týká. Komplexní výsledky, včetně respondenty uváděných lokalit, budou obsaženy v monografické publikaci, na níž autoři pracují.

Obrázek 4: Vliv pocitu ohrožení na pracovní výkon

Zdroj: dotazníkové šetření

2.3.8 Hodnocení spolupráce Magistrátu města Karviná s policejními složkami

Na poslední otázku z tohoto bloku týkajícího se vnímání míry pocitu bezpečnosti mezi občany Karviné již odpovídali opět všichni oslovení respondenti. V této otázce (otázka č. 14) bylo zkoumáno, jak občané vnímají (hodnotí) vzájemnou spolupráci Magistrátu města se složkami Policie České republiky a městské policie v Karviné. Respondenti měli možnost tuto spolupráci hodnotit jednou z následujících odpovědí: Spolupráci hodnotím pozitivně; pozitivně s výhradami (které mohli následně dopsat); negativně s výhradami (které mohli následně dopsat); zcela negativně; nebo mohli zvolit odpověď „nevím, nedokážu se k této problematice vyjádřit“. Více jak polovina dotazovaných (52,70 %) zastává názor, že se k této otázce nedokáže vyjádřit. Zastoupení všech odpovědí je uvedeno v Tabulce 5.

Tabulka 5: Hodnocení vzájemné spolupráce Magistrátu města se složkami PČR a MP v Karviné

Hodnocení spolupráce	Počet	%
spolupráci hodnotím velmi pozitivně, situace se zlepšuje	250	22,48
spolupráci hodnotím pozitivně, ale mám jisté výhrady	139	12,50
nevím, nedokážu se k této problematice vyjádřit	586	52,70
spolupráci hodnotím jako nedostatečnou, v posledních letech se situace zhoršuje	71	6,38
spolupráci hodnotím jako zcela nedostatečnou	66	5,94
Celkem	1 112	100

Zdroj: dotazníkové šetření

Respondenti, kteří hodnotí⁷ spolupráci Magistrátu města Karviná s policejními složkami pozitivně s jistými výhradami, uváděli tyto výhrady/doporučení:

- více pochůzkářů namísto hlídek ve vozech – 19,78 % respondentů;
- více a častější hlídky policie především ve večerních a nočních hodinách – 16,48 %;
- policie by se měla soustředit na problémové lokality – 15,38 %.

⁷ Z hlediska omezeného rozsahu tohoto příspěvku nejsou u těchto doporučení uvedeny konkrétní lokality ve městě, kterých se navrhované doporučení týká. Komplexní výsledky, včetně respondenty uváděných lokalit, budou obsaženy v monografické publikaci, na níž autoři pracují.

Občané, kteří zvolili v této otázce odpověď „spolupráci hodnotím jako nedostatečnou, v posledních letech se situace zhoršuje“, uvedli tyto výhrady/doporučení:

- laxní přístup Magistrátu a policie k řešení problémů s Romy – 17,5 % respondentů;
- více pochůzkářů namísto hlídek ve vozech – 15 %;
- více a častější hlídky policie především ve večerních a nočních hodinách – 12,5 %.

Závěr

Sumarizace závěrů, vzešlých z analýz dat v rámci realizovaného dotazníkového šetření mezi občany města Karviná, poukazuje na řadu skutečností, na něž by bylo vhodné a prospěšné se zaměřit při realizaci opatření vedoucích ke zvýšení míry pocitu bezpečnosti ve městě. Autoři tohoto příspěvku předepisují především následující. Provedené analýzy umožnily: pojmenovat nejméně bezpečné lokality ve městě Karviná; definovat faktory, které negativně ovlivňují pocit bezpečnosti občanů města Karviná; vymezit denní dobu (den v týdnu), kdy se respondenti cítí nejméně bezpečně; určit podíl dotazovaných, kteří mají obavy cestou do/ze zaměstnání; poukázat na dobu trvání těchto obav; popsat opatření, která by dle respondentů vedla ke zvýšení jejich pocitu bezpečnosti při cestě do/ze zaměstnání; informovat o případném vlivu ohrožení respondentů při cestě do zaměstnání na jejich pracovní výkon a vyhodnotit názory občanů města Karviná na spolupráci města se složkami policie.

Výsledky výzkumného šetření popsané v tomto příspěvku jsou zajisté cennými informacemi jak pro samotné obyvatele statutárního města, tak také pro vrcholné představitele vedení města Karviná, kteří na jejich základě mohou ve spolupráci se složkami Městské policie Karviná, Policií České republiky a dalšími institucemi přispět ke zvýšení pocitu bezpečnosti mezi občany města.

Poděkování

Tento projekt byl ve spolupráci s vedením města Karviná řešen doktorandy Katedry společenských věd, Obchodně podnikatelské fakulty v Karvině (dále v textu jen „KSV OPF“) – Ing. Štefanem Hečkem, Ing. Petrou Janečkovou a Ing. Radimem Řihákem, pod odborným vedením jejich školitele doc. Dr. Vojtěcha Malátka, CSc. Vědeckovýzkumná činnost studentů doktorského studia (spoluautorů tohoto příspěvku) byla podpořena Moravskoslezským krajem v rámci programu „Podpora vědy a výzkumu v Moravskoslezském kraji“ pro roky 2011, 2012.

Literatura

- [1] EICHLER, J., 2006. *Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století*. Praha : Ministerstvo obrany České republiky – AVIS. ISBN 80-7278-326-2.
- [2] KORZENIOWSKI, L. F., 2010. *Informačná bezpečnosť podnikania*. ISBN 978-80-968150-5-0.
- [3] KORZENIOWSKI, L. F., 2000. Zarządzanie bezpieczeństwem. Rynek, ryzyko, zagrożenie, ochrona. In: *Zarządzanie bezpieczeństwem*. Kraków : PSB, s. 437 – 444.
- [4] MALÁTEK, V., 2004. *Metodologie marketingového výzkumu*. Karviná : OPF SU. ISBN 80-7248-119-3.
- [5] PORADA, V., 2003. Teoretický rozbor policejní informace, situace a identifikace policejní činnosti. In: *Sborník Policejní akademie ČR. 2003*. Praha : Bezpečnostní teorie a praxe, s. 259 - 271.

- [6] ŘEZANKOVÁ, H., 2007. *Analýza dat z dotazníkových šetření*. 1. vyd. Praha : Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-49-8.
- [7] *Słownik współczesnego języka polskiego*. Warszawa : Reader's Digest Przegląd, 1998.
- [8] *Słownik języka polskiego*. Warszawa : PWN, 1979. ISBN 83-01-00283-2.
- [9] <http://www.karvina.cz/>
- [10] <http://www.spss.com/>